

Stridsfordon under övningen Joint Challenge 13.

Foto: Carolin Johansson, Försvarsmakten

Unik flora i vagnarnas spår

Naturvård är kanske inte det första man tänker på när stridsfordon far fram över våra militära övnings- och skjutfält. Men det är just detta som sker. Banden på vagnarna sliter upp grässvålen, rör runt i marken och skapar en miljö som gör att fältpiplärkan, sandnejlikan och många sällsynta vilda bin och fjärilar kan leva här.

– Fältpiplärkan, sandnejlikan och insekterna är en indikator på att naturvården går i rätt riktning, säger Ulf Rohlin som är miljöchef på P 7. Det är även en del i vårt betyg av våra gedigna skötselplaner som Länsstyrelsen ställer krav på, fortsätter Ulf.

Den militära närvaron har hindrat att markerna bebyggts, planterats igen med skog eller odlats upp. Tack vare det har en gemensam planering av markernas användning gynnat både naturvården och de militära utbildningsverksamheterna. Paradoxalt och med andra ord, ju mer vi övar och gör spår i marken, desto bättre förutsättningar skapar vi i naturvården.

Varför gynnas nu så många sällsynta arter av denna ständiga omrörning i markerna? Det är i den torra, varma sanden som många av insekterna bygger sina bon och larverna utvecklas. Det är i sanden som de värmekrävande växternas frön kan börja gro utan konkurrens från andra växter.

Vad fanns här innan stridsfordon kom? Det som vi får genom omrör-

ningen är något som liknar äldre tiders brukande av dessa marker, det så kallade trädeshjordbruket. Markerna odlades upp, fick ligga och vila några år (trädades), betades för att sen odlas upp igen. Detta kulturarv skapade förutsättningarna för en hög artrikedom.

P 7 del i EU-projekt

Dagens övningar med bandfordon räcker dock inte till för att skapa de nödvändiga omrörningarna. Inte heller har naturvården de resurser som krävs för att restaurera de sandiga markerna. Därför har Försvarsmakten i Skåne gått med i ytterligare ett stort naturvårdsprojekt i samarbete med Länsstyrelsen i EU-projektet Sand Life.

EU-projektet Sand Life startades för att de sandiga markerna i södra Sverige återigen ska få ett myllrande växt- och djurliv. Under sex år ska sandmarker i Skåne, Halland och på Öland restaureras. Genom restaureringar ska olika livsmiljöer för sandmarkernas arter återskapas och förbättras. Försvunna

arter ska få en möjlighet att komma tillbaka och naturupplevelsorna ska stärkas för oss besökare.

På de militära skjut- och övningsområdena Revingehed, Ravlunda, Rinkaby och Kabusa i Skåne kommer projektet att synas. Här ska det framförallt grävas eller plöjas fram mer sand. Igenväxning med tall och vresros ska röjas bort. Under vårarna kommer gammalt gräs att brännas bort så att detta inte döljer marken. Vilken effekt alla dessa åtgärder kommer att få på växter och djur kommer att följas upp noga.

Sand Life ska även öka kunskapen om livet i våra sandiga marker. Inventeringar ska visa oss hur växt- och djurlivet förändras. Genom fältvandringar och utomhusmuseer får vi veta mer om sandmarkernas spännande djur och växter och vad vi behöver göra för att även kommande generationer ska få kunna njuta av de sandiga markernas myllrande liv, en del i vårt ansvar.

Text: Ulf Rolin

Sandblotta med borsttätel

Foto: Anja Edvardsson, Försvarsmakten

